

NOVI GROBOVI

MARY STRAUSS

Kakor smo včeraj poročali, je preminila Mrs. Mary Strauss, žena Zaje, bivajoča pri hčeri Mrs. Mary Pika, 1028 E. 169 St. Družina je preje živela na Schaeffer Ave., kjer je soproj Louis umrl leta 1939. Doma je bila iz vasi Beve pri Vrhniki, odkoder je prišla v Ameriko okrog leta 1900. Bila je članica podr. št. 25 SZZ in St. Clair Grove št. 98 WC.

Tukaj zapuša otroke: Mrs. Mary Pika, Louis, Henry, Rudolph, Mrs. Stephany Puchmeyer, Mrs. Sophie Petelin in Frank, 11 vnukov in brata Vincent Seitz. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 9:30 uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida in nato v družinsko grobnico na pokopališču Calvary.

HENRY SKRABEC

Dne 20. septembra je naglo umrl za poškodbami, ki jih je dobil prejšnji dan pri igri nogometne igre (football), Henry Skrabec, star 23 let, bivajoč v Gowandi, N. Y. Imel je pretesene nogane. Rojen je bil v Gowandi, kjer zapuša ženo Olga Povhe, tu v Clevelandu pa zapuša mater in očima Mr. in Mrs. Louis in Mary Lemut, 6222 Huntmere Ave., ter več sorodnikov v stari domovini.

JOHN BRAJKOVICH

Včeraj je preminil John Brajkovich, stanujoč na 12921 Lee Ave. Rojen je bil v vasi Vrhnice v Istriji. Tukaj zapuša soprogo Viktorjo, rojeno Bobnar, p. d. Znakarkova, doma iz Hlinj pri Zumberku, dva sinova in dve hčeri: Mrs. Margaret Heston, Edward J., Mrs. Dolores Szabo in Stanley J. ter eno vnukinjo. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 9:30 uri iz Corrigan's pogrebnega zavoda, W. 148 St. in Lorain Ave., v cerkev Annunciation na W. 130 St.

V zadnje slovo

Članice društva St. Clair Grove, št. 98 WC so prošene, da se zberejo v četrtek zvečer ob 8. uri v Grdinovem pogrebem zavodu, da izkažejo zadnjo čast umrli članici Mary Strauss.

Koliko je stala druga svetovna vojna

Škoda, ki jo je povzročila svetovna vojna, še danes ni pravilno ocenjena. Spodaj število, ki so bile podane po International Review of Diplomatic and Political Science v Genevi so sledeče:

Več kot 21 milijonov mladih ljudi je bilo ubitih na vojnem polju.

Petnajst do 20 milijonov žensk, otrok in starčkov ubitih od zračnih napadov po mestih in vaseh.

Devet in dvajset in pol milijona ranjenih in pokvarjenih za delo.

21.245.000 tisoč ljudi je izgubilo svoje domove in njihove premoženje zaradi zračnih napadov.

Petindeset milijonov ljudi je bilo preseljenih, deportiranih,

Skupna konferenca senata in poslanske zbornice odobrila oboroževanje zunanjih dežel

WASHINGTON, 27. sept.—Skupna konferenca senata in poslanske zbornice je danes brez posebnih diskusij odobrila program za oboroževanje zunanjih dežel, ki bo stal deželo \$1,314,010,000.

Člani poslanske zbornice so vztrajali le na malih spremembah programa kot ga je odobril senat. V sedanji obliki bi se v okviru programa odobrilo \$1,000,000,000 za dežele Atlantskega vojaškega pakta, \$211,370,000 za Grčijo in Turčijo, \$27,640,000 za Iran, Korejo in Filipine, poleg tega pa bi predsednik bil pooblaščen, da potroši \$75,000,000 za kitajska področja. O tem bi lahko odločil sam.

Program predvideva tudi pošiljke vojaškega surplusnega materiala v vrednosti \$450,000,000.

Do nesoglasja je prišlo med senatom in poslansko zbornico zaradi višine vsote. Poslanska zbornica je predlagala \$444,55,090 manj kot pa je senat odobril.

Program bo sedaj predložen na končno kongresno akcijo, najprej v poslanski zbornici, potem pa še v senatu.

ČESKI DUHOVNIK PODPIRA VLADO

PRAGA, 25. sept.—Dekan Roventskega Rev. Augustin Sumbers je danes podprl zakonsko predlogo češkoslovaške vlade, po kateri se namerava onemogočiti subverzivne aktivnosti katoliške hijerarhije proti državi. Katoliški duhovnik je v radio pogovorih izjavil, da je vlada sicer aretirala nekaj duhovnikov, da pa to še vedno ni preganjanje, kajti duhovniki so bili aretirani zaradi proti-državnih aktivnosti.

RANIL SOSEDA NATO PA STORIL SAMOMOR

ST. PAUL, Minn., 26. sept.—Nočni delavec John Fuchs je danes ranil nekega sosedu, ker je delal prevelik hrušek, nato pa se vrnil v svoje stanovanje in storil samomor. Fuchs je prišel po nočnem delu domov, se vlegel in skušal zaspati. V spodnjem stanovanju pa je njegov sosed začel popravljati pod. Nekaj časa je Fuchs prenašal hrušek, nato pa je planil po stopnicah in ustrelil sosedu v roko. Takoj zatem se je vrnil in si pognal kroglo v srce.

interniranih ali na kak drug način poslanih daleč od doma.

Trideset milijonov hiš je bilo porušeni in požganih.

Sto in petdeset milijonov ljudi je ostalo brez strehe. Od teh je dobilo veliko nalezljivih boleznih.

Denarna škoda

Do leta 1945 je druga svetovna vojna stala trikrat toliko kakor prva. S tem denarjem bi se lahko naredilo za vsako družino v Ameriki, Kanadi, Avstraliji, Angliji, Irski, Franciji, Nemčiji, Rusiji in Belgiji hišo za \$27,500, kupilo za \$10,000 pohištva in dalo vsaki družini \$50,000 v gotovini.

Poleg tega bi se lahko dobilo vsako mesto, ki ima več kot 200 tisoč prebivalcev darilo v vsoti \$62,500,000 za knjižnice in ravno taka vsota bi se lahko porabila za šole in bolnice.

Katoličani hočejo oblast v Ameriki, pravijo baptisti

WASHINGTON, 27. sept.—Baptistična organizacija Joint Conference Committee on Public Relations, ki zastopa 16,000,000 ameriških baptistov, je danes obtožila rimsko katoliške glavarje, da preprečeno računajo tako na ameriško vladu kot na vire naše dežele, da bi uničili Rusijo in strli rusko opozicijo proti papežu v Rimu.

Izjava baptistov je bila podana v poročilu omenjene organizacije, ki ima svoje sestanke dvakrat na leto.

V poročilu, ki ga je podpisal izvršni direktor organizacije Joseph M. Dawson, je med ostalim rečeno:

"Splošno priznani cilj rimske katoliške cerkve je, da se polasti kontrole Zedinjenih držav in jih spremeni v bazo svetovnega katoličanstva."

Poročilo svari baptiste, ki bi lahko bili obtoženi, da odpuščajo komunizmu, da ne smejo pod nobenim pogojem dovoliti, da bi katoličani spremenili našo ustavo, ali pa se polastili klerikalne kontrole našega vladnega stroja.

Domače vesti

Odhod v Florido

V nedeljo zjutraj se podata Mr. in Mrs. Valentin in Josephine Sinkovec iz 865 E. 237 St. v solnčno Florido, kjer sta pred nekaj časa kupila svoj dom in setam nastanila. Z njima bosta odšla tudi Mr. in Mrs. John Peterka iz E. 68 St., ki bosta tudi ostala tamkaj za stalno in kjer sta si že kupila svoj dom. Pred odhodom pozdravljajo vse svoje prijatelje in znance, katerih ne morejo vse obiskati. Prijatelj Mr. in Mrs. Sinkovic lahko pišejo na naslov Rt. 1, Box 139, New Smyrna Beach, Fla. Srečna pot!

Iz bolnišnice

Mrs. Violet Kotorac, 20601 Arbor Ave., se je po srečno prestani operaciji vrnila iz bolnišnice na svoj dom, kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Zahvaljuje se vsem prijateljicam za obiske, darila, cvetlice in kartice, ki jih je prejela. Zda jo prijateljice lahko obiščejo na domu. Mrs. Kotorac je hči poznane družine Mr. in Mrs. John Mihalic, 21701 Nicholas Ave.

Žalostna vest

Mrs. Jennie Gorjup iz 14618 Sylvia Ave. je prejela žalostno vest iz Glinc pri Ljubljani, da je po dolgi bolezni umrla njena svakinja Josephine Aleš, sestra njenega pokojnega moža Valentina Gorjup, in mati Franja Aleša. Bodi ji lahka domača gruda!

Grozdje in mošt

Rojaki, ki si nameravajo nabaviti grozdje ali mošt, se lahko zanesljivo obrnejo na Korosčevo vinarno, 6629 St. Clair Ave., kjer bodo dobili prvovrstno belo in črno grozdje, fin mošt in dobre sode. Njih potreba je vedno najboljša in cene so zmerne.

Srečni dobitnik daroval

Progresivni stranki \$1.000

Na plesni prireditvi Progresivne stranke, ki je bila 17. septembra, je srečni lastnik srečke št. 86420 dobil avto. Lastnik, ki je verjetno bil delegat iz Yorka, Pa., je daroval stranki \$1,000.

Jugoslavija kandidira za sedež v Varnostnem svetu Združenih narodov

V Chicagu se že pripravljajo za atomski napad

CHICAGO, 27. sept.—Čičaški župan Martin Kennelly je danes sklical sestanek najvišjih uradnikov, ki bodo razmotrivali o ukrepih, da se zmanjša učinek eventualnega napada z atomsko bombo na to drugo največje mesto dežele.

Predsednik važnega sestanka, ki je v zvezi z odkritjem, da tudi Sovjetska zveza ima atomske bombe, bo načelnik ognjegascv Anthony J. Mullaney. Uradniki bodo razmotrivali o vseh možnostih v zvezi z napadom.

Med povabljenimi so bili predsednik zdravstvenega odbora, gradbeni poverjenik, poverjenik ognjegascv, poverjenik za javna dela ter predstavniki plinskih, električnih, telefonskih in drugih družb.

Mullaney je izjavil, da je že vprašal polkovnika Barneta W. Beersa, da poda poročilo, kaj se lahko naredi, da bi se zmanjšalo učinek atomskega bombardiranja. Sam župan Kennelly pa je v svojem pozivu na sejo opozoril, da bo Chicago verjetno prva tarča atomskega napada in sicer zaradi svoje transportacijske in industrijske važnosti. Rekel je, da ga je novica, da imajo Rusi atomske bombe, jako vznemirila in da je vsled tega takoj sklical to sejo.

ODVETNIKI SO PROTI LOJALNOSTNIM PREISKAVAM

WASHINGTON, 26. sept.—Delegacija National Lawyers' Guild je danes obiskala justičnega tajnika Howarda McGratha z namenom, da se prekliče nameravane lojalnostne preiskave. S temi preiskavami se je hotelo odstraniti iz sodnj odvetnike, ki so po prepričanju komunisti.

Preiskavo odvetnikov je ukazal bivši justični tajnik Clark.

AMERIKA POTROŠILA \$5,000,000,000

WASHINGTON, 26. sept.—Zedinjene države so v fiskalnem letu, ki se je končalo s 30. junijem tekočega leta, porabile za zunanje dežele \$5,169,000,000.

kar je dvakrat več kot v letu 1948, ko je za te namene bilo porabljenih \$2,693,000,000. Največ denarja je bilo potrošeno za tri okupacijske zone Nemčije, ki so dobile skupno \$983,000,000. Anglija je dobila \$899,000,000, Francija \$750,000,000 in Kitajska \$282,000,000.

POLJSKA VLADA BO OBNOVILA 30 CERKEV

VARSAVA, 26. sept.—Iz urada rimsko katoliškega primata in varšavskega nadškofa Štefana Wyszyńskiego so danes naznanili, da je bil podpisan sporazum z vladno agencijo za obnovo Varšave, po katerem se bo obnovilo 30 rimsko-katoliških cerkev v Varšavi.

Pri obnavljanju cerkev bodo cerkvene oblasti sodelovali s komunističnimi. To je tudi prvi sporazum med cerkvijo in vlado, odkar je kakor večinoma v vseh ostalih vzhodno-evropskih državah prišlo do konflikta med cerkvenimi glavarji in vladami ljudskih demokracij.

Amerika bo baje podpirala Jugoslavijo, Sovjetska zveza pa je za Češkoslovaško

LAKE SUCCESS, 27. sept.—Jugoslavija je danes naznanila, da bo kandidirala za sedež v Varnostnem svetu Združenih narodov in sicer proti Češkoslovaški, katero podpira Sovjetska zveza.

Jugoslovanski delegat Aleš Bebler je naznanil kandidaturo Jugoslavije, ko so dobro obveščeni krogi razkrili, da bodo Zedinjene države podprle Jugoslavijo.

Sedež ima sedaj Ukrajina, ki je bila izvoljena za dobo dveh let. Njen termin se bo končal 31. decembra. Običajno je Sovjetska zveza odločala, kdo bo imel ta sedež, ki je določen za dežele vzhodne Evrope.

S svojim naznanilom je Jugoslavija odprto izzvala Sovjetsko zvezo in nastopila proti njej.

Anglija bo menda podprla Češkoslovaško

Jugoslovanski zastopnik zunanega ministra Aleš Bebler je naznanil sklep Jugoslavije z not, ki jo je izročil časnikiarskim poročevalcem. Med ostalim je rekel, da Jugoslavija zasluzi, da bi bila izvoljena zaradi svojega deleža v drugi svetovni vojni.

"Poleg tega pa bi izvolitev Jugoslavije nedvomno koristilo stvari miru," je izjavil Bebler.

Čeprav bodo Zedinjene države podpirale Jugoslavijo, še vedno ni sigurno, da bo Jugoslavija tudi izvoljena. Domneva se, da bo Anglija podpirala za ta sedež Češkoslovaško.

Ameriški diplomatični krogi polagajo največ upov v izvolitev Jugoslavije v 20 južno-ameriških držav, ki pa še vedno niso zavzele jasno stališče.

Kitajski delegat je obtožil Sovjetsko zvezo

Na zasedanju Generalne skupščine pa je medtem kitajski nacionalistični delegat T. F. Tsiang obtožil Sovjetsko zvezo, da ogroža neodvisnost Kitajske in mir na celim Daljnem vzhodu.

Tsiang je pozval skupščino, naj moralno obsodi Sovjetsko zvezo. Rekel je, da je Rusija kršila prijateljsko pogodbo od leta 1945, ki jo je sklenila z nacionalistično vlado Kitajske.

Pričakuje se, da bo Višinski ponovno odgovoril kitajskemu nacionalističnemu delegatu. Večina delegatov ni želela, da bi zadeva nacionalistične Kitajske bila predložena Generalni skupščini.

AMERIKANCI BEŽIJO IZ ŠANGAJA

HONG KONG, 27. sept.—Danes je v pristanišče Hong Konga dospela ameriška ladja Gen. W. Gordon, ki je pripeljala 1,257 ameriških državljanov, ki so se nahajali v Šanghaju.

To je prva ameriška ladja, ki je dobila dovoljenje od kitajskih nacionalistov, da odpluje iz pristanišča, ki se nahaja pod kontrolo komunistov. Nacionalisti so namreč prepovedali ves promet s pristanišči, ki so v rokah komunistov.

NACIONALISTI PRIZNALI IZGUBO AMOYA

HONG KONG, 27. sept.—Kitajski nacionalisti so danes uradno priznali, da so sile Ljudske (komunistične) armade zavzele važno pristaniščno mesto Amoy.

Jugoslovanska vlada izgnala 9 uradnikov madžarske legacije

BEograd, 27. sept.—Jugoslovanska vlada je danes izgnala devet uradnikov madžarske legacije v Beogradu. Istočasno pa je premijer Tito obtožil Sovjetsko zvezo in ostale vzhodno-evropske države, da okrog mej Jugoslavije "rožljajo z orožjem."

Madžarski uradniki so bili izgnani, ker je madžarska vlada pred tem izgnala 10 jugoslovanskih uradnikov legacije v Budimpešti, češ da hoče preprečiti vse možne zarote proti njej.

Jugoslovanska časnikarska agencija "Tanjug" je naznanila, da je proti akciji madžarske vlade bil vložen protest. Pristavila je, da se to akcijo ne more tolažiti drugače, kot da Madžarska želi prelom diplomatskih odnosov z Jugoslavijo.

Kot poroča agencija "Tanjug," je baje Jugoslavija poslala protest Zedinjenim državam, Angliji in Sovjetski zvezi, češ da Madžarska krši mirovno pogodbo, ker ji ne pošilja vojne odškodnine.

Tito pa je v svojem govoru ob priliki proslave vstaje proti nacistom izjavil, da "kominformistijski sovražniki kopajo rove na Madžarskem in v Romuniji." Pristavil je, da se Jugoslavija ne bo ustrašila in ne bo dovolila, da bi ji kdo vsilil svojo voljo.

Jugoslovanski ministrski predsednik je v svojem govoru obtožil Sovjetsko zvezo, da je zavzela sovražno stališče napram Jugoslaviji in zavrgla principe podpiranja malih narodov v organizaciji Združenih narodov.

RUSI SO MIRNO SPREJELI NAZNANILO

MOSKVA, 26. sept.—Sovjetsko ljudstvo je danes mirno sprejelo naznanilo sovjetske časnikarske agencije, da so sovjetski znanstveniki odkrili skrivnost atomske bombe. Uradno naznanilo je bilo priobčeno na prvi strani današnjih časopisov. Skupine Moskovčanov so se zbirale na ulici, toda od kakšnih izrazov proti-ameriških čutov ni prišlo.

RUSIJA BO VENILA AMERIŠKE LADJE

WASHINGTON, 27. sept.—Sovjetska zveza je danes pristala, da bo kmalu vrnila 30 ladij, ki jih je dobila od Zedinjenih držav za časa vojne pod lend-leaseom.

Sovjetski ambasador Aleksander Panjuškin je podpisal sporazum, po katerem bodo ladje vrnjene do 31. decembra. Sporazum je bil podpisan po večtedenskih pogajanjih v zvezi s sovjetskim lend-lease računom v znesku \$11,000,000,000.

Sovjetska zveza je že lani vrnila par ladij, ima pa še 87 trgovinskih ladij.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

EVROPEJSKI NAZORI GLEDE ZEDINJENIH DRŽAV

(Knjižna ocena—Stephen Pearce)

Važna nova knjiga—"European Beliefs Regarding the United States"—je pokrepila argument, da bi morala Amerika najti uspešnejši način prednašanja svoje besede v deželah preko morja. Knjigo je izdal Common Council for American Unity in v njej je podan pregled, izveden po tej organizaciji in pod vodstvom Henry Lee Munsona. Pregled temelji na odgovorih obsežnega seznama vprašanj, na katera so prejeli pri Councilu 1.702 odgovora od predstavnikov in opazovalcev, ki poznajo in zasledujejo mnenje inozemstva v tiskanih besedi ter v privatnih in vladnih poročilih. Število urednikov tujezličnih časopisov v tej deželi je sodelovalo v pregledu.

Poglavitno dožnanje knjige je da četudi svobodne dežele Evrope gledajo na Ameriko kot vodilno deželo, je pa navzlic temu dejstvu še vedno mnogo Evropejcev, ki resno dvomijo, da bi mogla Amerika nuditi vodilno silo v tem pogledu. Dvom o sposobnosti Amerike, da zavzema vodilno mesto, izhaja predvsem iz naziranja (več kot tretjina tudi v deželah Marshallova plana), da je zunanja politika Zed. držav "preveč spremenljiva." Drugi vir dvoma je mnenje, da so Američani "preveč materialistični"—tako misli polovica ljudi. Tretji vzrok dvoma je vera, da "veliki business" dominira ameriške politične smernice. Tretjina ljudi je tega mišljenja. Druga neugodna mnenja glede Zed. držav, kot jih prikazuje knjiga, vključujejo že znano naziranje o nekulturnosti Američanov (trije od vsakih destih so uverjeni o tem); dalje o preganjanju črncev (štirje od vsakih desetih so tega mnenja) ter o ameriških načrtih vojne proti Rusiji (petina ljudi meni, da Zed. države nameravajo iti v vojno proti Rusom). Vsekakor pa prevladuje v zapadni Evropi skoro splošno mnenje, da namerava Rusija spraviti pod svojo dominacijo vso Evropo.

Večina zapadnih Evropejcev meni, da ameriški filmi ustvarjajo precej neugodnega sentimenta napram Zed. državam ter prepričujejo Evropejce, da naša dežela obstaja iz samih "gangsterjev," lahkoživih lepotic, kravih pastirjev (cowboys) in nebotičnikov.—Vkljub vsemu neugodnemu naziranju, ki ga imajo glede Zed. držav v Evropi, je iz knjige v splošnem razvidno, da večina Evropejcev dobro misli o nas. Dobra naziranja so sledeča: da je ameriškim vestem bolj verjeti nego ruski propagandi; da ameriške nacionalne smernice določa večina ameriškega ljudstva potom svobodnih volitev (to mnenje prevladuje v zapadni Evropi); da so temeljni motivi Amerike visoki; da mi štiti mo svobodo in posameznika; da je Marshallov plan "v glavnem cenjen," je tudi razvidno iz knjige.

List New York Times piše v svojem uvodniku, da dognanja pregleda Common Councila soglašajo z onimi izvežbanih in izkušnih opazovalcev in žurnalistov. V uvodniku je rečeno, "da je namerna protiameriška propaganda utrdila nekatera že stara naziranja," radi česar svetuje revidiranje naše propagande v inozemstvu. "Mar je res 'materialistična' dežela, ki neuravnoteži svoj proračun in obdavči svoje državljane, da lahko pošlje material drugim deželam?" vprašuje list NYT v svojem uvodniku.

In vendar je jasno, da nekatera evropejska mnenja o nas niso zgolj napačni pojmi, pač pa odražajo bodisi stare napake ali razmere in obnašanje ali zadržanje, kar vse je po mnenju Read Lewisa, nečelnika Common Councila, treba še popraviti. "V predavanju naše storije v inozemstvu," piše v uvodu knjige, "je treba pomniti, da dejanja govore glasneje nego besede."

"Amerika lahko pove privlačno povest svoje zgodovine," piše dalje Lewis, ki naziva 35.000.000 Američanov tujega izvora ali porekla, z njih milijoni sorodnikov in prijateljev v inozemstvu, "za najboljše in najvplivnejše poslane Zed. držav." Tem ambasadorjem prijateljstva polaga na srce, naj skušajo na široko in z odločnim prizadevanjem popraviti napačna pojmovanja o nas v tujemstvu in obenem širiti idejo demokracije.

Knjiga "European Beliefs Regarding the United States" pripoveduje svojo storijo s pomočjo številnih zemljevidov in tabel ter dobro dokumentiranega gradiva. Vključuje veliko število komentarjev, zvrščenih v smislu predmeta in dežel, katerih se tičejo. Ti komentarji so zanimivi in nudijo mnoge objasnjevalne nasvete. Knjiga stane \$2.00 (dva dolarja) in se naroča pri: Common Council for American Unity, 20 West 40th St., New York 18, N. Y.

—Common Council

"Z VERO V VSTAJENJE"

V nedeljo dne 23. novembra 1941, med drugo in tretjo uro popoldne, je stal na hodniku glavnega vhoda blizu vrat v auditorij Slovenskega narodnega doma mlad mož, čedno oblečen, lase lepo počesane, celo obrvi so bile umetniško zasukane, ustnice zasekane v nastavljen smeh in roke pripravljene za prisrčno rokojanje. Mož je bil naslonjen na desno vhodno steno, blizu slike našega umrlega clelandskega slovenskega slikarja-umetnika Peruška. Stal in naslajal se je tam namenoma, poln prisotnega duha in svojelastnega zanosa, da ga bodo ljudje občudovali kot novelista, urednika, pisatelja, in še več—kot dramatika, katerih je tako malo na St. Clairju, da so liki stoletni roži. Manjkalo mu je le surge, to je žametastega sukniča, ki se je zapenjal s pentljami in ne z gumbi, kar je bila rodoljubna noša "Ilircev" in čitateljnih karjev. V desni roki je držal program dramskega zbora "Ivan Cankar" k predstavi tri dejanske igre: "Z vero v vstajenje", katero je spisal znani Ivan Jontez. To ni bil samo pisec drame, ki mu je znanost o zgradbi dram in dramski umetnosti kaka zgodnja poteškoča pred zajutrkom, ampak on je bil tudi dramaturg, izvedenec v dramatik, ki pozna vse zakone dramatičnega ustvarjanja in sceničnega prikazovanja. To je bila močna in vzdigajoča osebnost, dozorel izvedenec, pri katerem bi se umrli Govekar lahko kaj naučil, da bi boljše dramatičar Jurčičeve "Rokovnjače".

Francoski novelist Alfonz Karr je nekoč zapisal, da ima vsak človek tri značaje ali karakterje: Značaj, katerega kaže, značaj, katerega ima in značaj, o katerem misli, da ga ima. Ta mladi mož je imel takrat kar vse tri značaje.

Res bo, da je bil podoben — narodu ali ultrademokratu. Kdo je naroduh? Naroduh je prezirljiva frazarska označba demokrata, narodnjaka, rodoljuba gosposkega stanu, ki se briga za svoj "narod", za preprosto ljudstvo.

Mihajljevičev četnik, poslanik Fotič in kratkovalna radijska postaja v Bostonu so ustvarili tri-dejansko igro z "Z vero v vstajenje".

Ta mladi mož je bil večkrat urednik, nastajajoči novelist, senčni pisatelj, novopečeni dramatik in zakulisni dramaturg, sedaj vetrnjak, šviga-švaga, z veterinarskim značajem močnega radskega tipa — Ivan Jontez, prvi oproda nevernega Tomaža Ivana Moleka in neizogibni prijatelj socialista Čarleta Pogorela.

Res bo, res, vsi trije so bili takrat leta Gospodovega 1941 delavski voditelji — sedaj pozabljeni socialisti.

Takrat je Ivanu Jontezu nastopilo v glavo, da je velikan, nepresegljiv, vreden honorarja za njegovo igro. Takrat je obvisel na veji dramatične češplje, zakar, sedaj sanjari o svojem nedosežnem talentu ter dokazuje z demostensko prepričevalnostjo, da tudi na suhih češpljih rastejo dozoreli talenti.

Znani novelist je postal tudi kritik. Da kritik, da ga mu ni para. Spravil se je celo na umrlega Otona Zupaniča. Kakor hijena, ki izkopava mrliča. Tu pa je postal iz kritika kritika—slab kritik.

Z njegovo vero se ne pride do vstajenja.

Lepša je Zupaničeva vera, ki pravi:

*Domovina je ena
nam vsem podeljena
in eno življenje
in ena smrt.*

Švobodi prodani

*za borbo smo zbrani,
in kaj je življenje
in kaj je smrt?*

*Bodočnost je vera!
Kdor zanjo umira,
se vzdigne v življenje,
ko pade v smrt.*

In s to svojo smrtjo se je Oton Zupanič vzdignil v življenje svojega naroda. On gre z vero v bodočnost svojega naroda, ker bodočnost je vera.

Angleški pisatelj J. Parker je nekoč zapisal:

Nikoli ne meči blata; lahko zgrešiš svoj cilj, toda tvoje roke ostanejo umazane od blata.

Dramatik, dramaturg in kritik, misli še ostati med nami. Zato imamo med nami zelo bolnega moža, bolnega moža, Ivana Jonteza, bolnega moža z močnejšo boleznijo, z Debevčevim pametjo, s turško okretnostjo in s Krekovim tekom.

Za to bolezen ni zdravila.

N. N.

Kandidat za councilmana v 22. vardi

Albert C. Zindt

Cleveland, Ohio—V 22. vardi, kjer prebivajo tudi Slovenci, je kandidat za councilmana Albert C. Zindt, bivši vojak. Njegovo stališče z ozirom na zboljšave v mestu ter v njegovi vardi je zelo obširno.

Ko je bil councilman pred dvema leti, je predlagal, da bi mesto kupilo League park ter ga preuredilo v veliko igrišče, kamor bi se otroci iz 22. varde šajali in zabavali, ter bi bili varni pred neugodami na ulici. Ta varda je preveč natrpana, nima pa potrebnih javnih igrišč in središč, ki bi zdravo uplivala na mladino.

Kandidat Zindt je mnenja, in če bo izvoljen, bo tudi deloval na tem, da se drži zaposlenost na najvišji točki, da se preskrbi dovolj stanovanj tako za bive vojake kot za splošno prebivalstvo, da se da delavcem pravico do kolektivnega pogajanja za zboljšanje delavskih razmer; da se v 22. vardi zgradi več šolskih poslopij in nudi boljše ognje-gasno protekcijo.

Dalje bo kandidat Zindt delal na tem, da se v vardi preskrbi več luči na ulicah; nove luči, ki se jih je pred nedavnim postavilo, je zaslug njegovih prizadevanj, ko se je nahajal v zbornici. Skušal bo preskrbeti vardi vse ugodnosti, ki so razpoložljive v mestu, da se zasigura prebivalcem varstvo in zdravje ter boljše transportacijo.

Stanovalec 22. varde se priporoča v izvolitev kandidata ALBERT C. ZINDT.

Odbor za izvolitev Zindta.

John Rožanc je kandidat 32. varde

Krasni dnevi zlatorumene jesenske sezone vabijo marsikoga v divno naravo, občudujoč obilne zaloge in pridelke posameznih sadnih dreves. Medtem ko si zadovoljno kmetič veselo vstvarja življenjske pogoje in ko v posameznih tovarnah in in kontorah neutrudljivo razmišlja probleme individualist, prihaja v realnost tajnih upov tudi našim državljanom, ki se iz srca vdajajo političnem principu in sploh delovanja smotru, ki naj bi koristil njim, kot splošnim naselbinam...

Pred durmi so letošnje primarne volitve, ki se vršijo v torek 4. oktobra in to v prid žu-

panskih kandidatov, mestnih odbornikov in posameznih čarterjev pritikline, kar bo pač razjasnjeno v vseh časopisih pred tem časom, kot pač pred volitvami vedno.

Cenjenim rojakom v naši 32. vardi priporočam, da ne zamudijo prilike storiti svojo državljansko dolžnost in da si zberejo potom njih glasovnih osebe, ki se njim zde najbolj upravičene do odgovornih služb v mestu Clevelandu. Splošno se večkrat sliši opazka, češ: kaj bom volil tega ali onega? Vsak kandidat gleda le da pride "na stolček," potem pa vse obljube zledenijo v nič! Star pregovor tudi pravi: "Vsem ljudem ne zmore ustreči ne Bog ne vrag..." In vendar se mora priznati, da pod vsako posamezno administracijo, se vendar izvrši kaj tehtnega v prid državljanom!

Tu v naši naselbini se z dušo in srcem zavzema za odgovornost mestne uprave vsem dobro poznani rojak Mr. John Rožanc iz 15216 Lucknow Ave. Mislim, da ne igra pri tem le vloga za čast in plačo, ki je odmerjena mestnim odbornikom, pač pa je združena tudi poštna iskrenost, storiti svojim rojakom-ustrogo—zboljšanje collinwoodske naselbine, v kolikor bo to mogoče storiti.

Kot preje večletni trgovec z modno trgovino in sedaj v "Real Estate" poklicu, Mr. Rožanc pozna dobro okoliščine tukajšnjih rojakov in razmere, zato naj presodki raznih elementov nasprotstva dajo priznanje, da, ako se človek res trudi in zanima za principe, ki naj bi bili v blagostanje rojakov, bo tudi dosegel svoj vzor ter nato vestno izvrševal dano mu odgovornost.

S tem zaključujem željo, da v torek 4. oktobra pošljemo v mestni odbor rojaka: Mr. John Rožanca, ki je kandidat za councilmana 32. varde in kateri želi pošteno in marljivo zastopati svoj okraj pred mestno zbornico! Za precinct BB:

Josephine Praust.

(Mrs. Praust—Prosim, pišite le na eno stran papirja. Hvala, črkostavec Lunka).

John A. Fakult, kandidat za mestnega zastopnika

Na primarnih volitvah v torek 4. oktobra bo med ostalimi kandidati kandidiral za zastopnika mestnega sveta (councilmana) naš dobro poznani sin slovenskih staršev Mr. John A. Fakult, ki ima velike zmožnosti.

Mr. Fakult je končal visoke šole, ima večletne skušnje v različnih uradih mestne hiše in je bil tudi večletni odvetnik pri mestnih sodiščih.

Mnogi volilci 32. varde priporočamo Mr. Fakultu. Na dan 4. oktobra oddajmo naš glas za njega, da ga tako nominiramo za ta urad. On nam s svojim poštenjem jamči, da bo stoodstotno vestno zastopal naš okraj.

Torej, ne pozabimo dati naš glas za Mr. Fakultu! Pojdimo vsi v volilne kočice in storimo svojo dolžnost državljanov!

James I. Rotter.

Vabilo na sejo Čitalnice SDD

Po nekaj mesecih v vročem poletnem času, ko nismo bili aktivni v naši Čitalnici in nismo imeli sej, je naša dolžnost, da se zopet zberemo na skupni seji, katera bo v sredo 28. septembra. Seja se začne ob 8. uri zvečer v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. in sicer v čitalniških prostorih.

Spodaj podpisani tajnik Čitalnice prav vljudno vabim vse čitalničarje in čitalničarke, da se udeležite te seje. Posebno vabim one, ki ste v januarju pristopili na novo. Pridite na sejo in obenem si izposodite knjige in jih čitajte. Kajti naša Čitalnica ima veliko število vsakovrstnih

knjig. Te knjige so tiskane, da jih ljudje čitajo, ne pa da ležijo v omari.

Naš knjižničar John Zajc je vedno pripravljen, da vam postreže in to vsake srede od 6. do 8. ure zvečer. Njega vprašajte, kakšne knjige bi radi. Ako je le mogoče, vam bo ustregel.

Apeliram na vas, da redno plačujete članarino, ki je zelo nizka, to je 10 centov mesečno ali pa \$1.20 na leto.

Nasvidenje v sredo 28. septembra na naši seji!

Anton Jankovich.

Koncert in ples pevskega zbora "Adrija"

Poletje je minilo in zima prihaja. Zopet se bo treba povrniti v dvorane k zimskim zabavam kot kegljanje, plesanje, petje, predstave in druge prireditve. Pevski zbor "Adrija" obstoja iz mladih pevcev, kot odrastek mladinskih pevskega zborov. Ta zbor je imel vaje skozi celo po-

letje. Pevovodja je g. Frank Vauter, ki se zelo trudi, da bi se še dolgo pele slovenske pesmi.

Kot je znano, delajo novo dvorano na Recher Ave., Euclid, Ohio, in vidi se, da bo to krasna stavba in da bomo lahko ponosni nanjo. Tukaj je dokaz, da kjer je sloga je tudi moč. Pričakujejo, da bo dvorana gotova do 1. januarja 1950. Zaradi tega je bil pevski zbor "Adrija" primoran, da si dobi dvorano drugje za svoj jesenski koncert, ki ga priredi 9. oktobra ob 4. uri popoldne. Zvečer bo za ples igral Vadalov orkester v Slovenskem domu na Holmes Ave. Povabili smo tudi pevski zbor "Slovvan."

Ljubitelji petja, ne zamudite koncerta, ki ga priredi tu rojena mladina. Dajte jim pogum in podporo, ker za njih ni večjega veselja, kot da vidijo polno dvorano in vsele obraze. To plačilo za njih trud.

Doris Pike,

448 E. 156 St., Cleveland 10, O.

ŽIVALI LAHKO JOKAJO

Mnoga opazovanja in znanstvena dognanja raziskovalcev potrjujejo domnevo, da so nekatere živali zmogne prav tako globokih notranjih doživetij, kakor človek. Krokodilove solze pretaka pravimo, če hočemo reči, da joka človek samo zato, da bi vzbudil sočutje bližnjih. Kako je prišel tak izrek v naš jezik? In more krokodil sploh jokati? Ne, krokodil ne more jokati. To so že opetovano dokazali naravoslovci, saj krokodil nima solznih žlez. Če navzlic temu rabimo ta izrek, dokazuje to, kako žilavi so taki izreki, če pridejo v govorico. Sicer pa izvira predstava jokajočega krokodila iz prastarih orientalskih bajk in pravljic, po katerih posnema krokodil glas jokajočega otroka, da privabi k sebi svojo žrtev.

So pa živali zmogne globokega ganotja, ki ga večkrat spremljajo tudi solze. Zanimivo je, da so med temi živalmi na prvem mestu take, pri katerih bi najmanj pričakovali ginjenosti. Kdo bi recimo mislil, da spadajo krave in teleta, zroča na paši tako mirno, skoraj bi lahko rekli, topo in bedasto na človeka, med bitja, ki imajo solze prav na robu. In vendar je tako. Učenjaki so dognali to tudi anatomsno. Vsi prežvekovalci imajo namreč solzne žleze prav tako, kakor jih ima človek.

Najbogatejše izkušnje o živalih imajo seveda lovci. Znano je, da jelen v svoji smrtni uri tiho joče. Slavni francoski pesnik in politik Lamartine, pripoveduje v enem svojih del o srni, ki jo je na lovu obstrlil, kako ga je z neizrečno bolestnim in s solzami zastrtim pogledom prosila, naj se je usmili in jo pusti živeti.

Tudi medvedi in severni jeleni znajo pretakati solze. Tako vsaj trdi raziskovalec in lovec Gordon Cuming. Bili smo na Aljaski, — pripoveduje Coming — in tam sem obstrlil severnega jelena. Po večurnem iskanju smo končno prišli do ranjene živali, ki se je bila zategla daleč v gozd, da bi tam mirno poginila. Pene so ji pa tekale iz gobca, iz umirajočih oči so ji pa tekale debele solze. To je bil pogled, ki je pretresel človeka do srca.

Tudi pes, ta najzvestejši spremljevalec človeka, se zna zelo razburiti. Nekaj novega pa prinaša poročilo nekega afriškega opazovalca, ki je opazoval jokajoče žirafe. Ta čudna prebivalca afriške stepe, vzbujajoča s svojimi prekomernimi dolgimi nogami smeh obiskovalcev živalskih vrtov, je izredno občutljiva žival. Zadržuje, da se le nekoliko rani, pa že bridko zajóče. Nekaj podobnega je opazoval holandski generalni guverner na Sumatri.

Na teh poročilih je morda precej pretiravanja. Ta ali oni opazovalec je ugnel kaj dodatnega ali pa si je izmislil nekaj, češ, v resnici ni videl. Vendar je na znanstveno ugotovljeno, da se mnoge živali zmogne enakogano preživljati bolesto, strah in grozo kakor ljudje.

SE KAKŠNIH 80.000 BEGUNCEV ČAKA NA AMERISKE SPONZORJE

WASHINGTON, 24. sept. — Mednarodna organizacija za begunce (IRO) je danes naznanila, da v taboriščih v Evropi čaka še kakšnih 80.000 beguncev na sponzorje v Zedinjenih državah.

V okviru zakona za begunce, po katerem se bo vselilo v Zedinjene države 205.000 beguncev in sicer do 30. junija leta 1950, je doslej prišlo okrog 80.000 beguncev.

Mednarodna organizacija za begunce je objavila tudi obvezo sponzorjev, ki želijo pomagati enemu ali pa več beguncem.

Te obveze so:

Sponzorji morajo podpisati izjavo, da bodo beguncu preskrbeli delo, toda ne da bi radi beguncu bil ob delo kakšen ameriški delavec. Sponzorji morajo preskrbeti varno in čisto stanovanje. Beguncem se mora za delo plačati mezda, ki so običajna za druge delavce za isto izvršeno delo.

NIKDAR VEČ NE BOM HLAPEC ...

Noč se je že spuščala nad zelene pohorske griče in gozdove, ko se je Marko spenjal po ozki blatni poti proti svoji koči. Nikdar še Marko ni toliko mislil kot danes. Premišljeval je vsako besedo, ki jo je slišal od mladinskega sestanka: Avtomobilska cesta! Od Zagreba do Beograda po peljala! Zelo bo dolgo! Gotovo daljša, kot je iz Konjice do Maribora, kjer je Marko že bil. Na avtomobilski cesti bodo imeli svojo brigado, značke, postal bo lahko udarnik, nato bo šel lahko v službo, še več, izučil se bo lahko.

Mati ga doma ni preveč prijazno sprejela.

"Kje pa si se danes klatil?" se je jezila mati. Pri srcu pa ji je bilo hudo za sina. Bala se je za njega. Rada ga je imela. V tatovski in bedi ga je zanosila, v bedi in v primanjkanju vzgojila. Sedaj pa naj bi jo zapustil?

Marko pa je vzel koso in za bajto nakosil za koso. Ko se je vrnil, je sedel na klopi k materi in ji povedal vse, kar je slišal na sestanku. Dolgo v noč sta se pogovarjala. Ko sta se odpravljala spat, je mati privohtila:

"Pa pojdi!" Marko bi jo bil najraje od veselja poljubil. Toda tega ni bil vajen. Zato jo je samo lepo, zahvaljujoče pogledal. Drugi dan se je razneslo po vsej vasi, v vseh devetih hišah kolikor jih šteje vas: "Marko iz bajte gre v brigado."

Zjutraj ob treh pa je Marko že vihtel koso na Gmajnarjevem travniku. Ko se je posušila rosa, se je prikazal na travniku Gmajnar sam. Redkost je bila to, da so ga delavci videli že tako zgodaj. Sedaj pa je stal z eno roko oprt ob bok, z drugo pa na obilnem trebuhu pred Markom in ga prebadal s svojimi očmi.

"Aha, naveličal si se dela! Poležaval bi rad v brigadi. Nič ne bo iz tega. Ti si moj delavec, moj hlapec, in za vedno boš samo moj hlapec. Si me razumeš?" Nikamor ne pojdeš.

Tedaj pa se je pretrgalo nekaj v Marku. Divje je pogledal svojega gospodarja, odvrnil koso in tam nekje globoko od srca mu je prišel divji vzklik: "Ne bom vam več garal za dvajset dinarjev in skodelico kislega mleka na dan. Ne bom več vaš hlapec, grem, in nikdar več se ne bom vrnil k vam!" Vse to je bil trden Markov sklep. — Gmajnar pa v začetku od začudenja ni mogel do besede. Nje-

gov hlapec tako govori? Toda, ko je videl, da z grdo pri Marku nič ne opravi, je začel s prijaznejšim glasom: "Misliš iti v Slavonijo, pa še nisi slišal, da tam med brigadami mori kuga? Cele vlake mrličev so že pripeljali nazaj s te ceste. Lačen boš. Pretepali te bodo. Vojaška disciplina v brigadi, nato pa te bodo strpali v vojsko.

"Slabše se mi gotovo ne bo godilo nikjer kot se mi pri vas." Tako mu je zagodel Marko za slovo.

Tako je prišel Marko v mladinsko delovno brigado na avtomobilsko cesto. V brigadi je našel še nekaj znancev iz Pohorja: Dolarjevega Rajkota in Lončarjevega Karla, svoja prijatelja s paše. Kaj kmalu se je seznanil tudi z ostalimi mladinci. Tudi deklet, ki se jim doma zaradi sramežljivosti ni približal, se v brigadi ni izogibal. Marko je postal brigadir. Njegova plašljivost in nezaupanje v brigado, komandanta in v svojega komandirja, ki mu jo je vcepil Gmajnar, je z vsakim dnem bila manjša. Marko se je naučil v brigadi reda. Vstajati je bil že od mladega navajen zelo zgodaj. Sedaj se je privadil še jutranje fizikulture, zajtrka in čistoče. Ostali brigadirji so prve dneve na delu preštevali žulje. Marku pa je s svojimi za žulje neobčutljivimi rokami ustvarjal čudeže. Ostali brigadirji so v sedmih urah izkopali tri kubične zemlje, Marko šest kubi-

Prišla je prva brigadna konferenca. Bili so pohvaljeni najboljši brigadirji. Trije med njimi so bili razglašeni za udarnike. Toda med temi ni bilo Marka — najboljšega delavca v brigadirji. Čudili so se brigadirji. Marko je bil potrt in užaljen.

Komandant brigade je pojasnil: "Ni dovolj za brigadirja, da

Save Lives and Property

Make Your Home Fire Safe

- Double-check your home for fire hazards. Remove rubbish from attic, closets, and basement.
- Have flues and heating equipment checked and cleaned ... worn, frayed extension cords replaced.
- See that electrical circuits are not overloaded. Protect your home and loved ones from fire.

© 1949 National Association Mutual Insurance Companies

je dober samo pri fizičnem delu, zanemarja pa kulturno delo in fizikulturo. Poglejmo Marka, najboljši je pri fizičnem delu v brigadi, toda do danes še ni pisal svoji materi in tudi fizikultura mu preveč ne diši.

"Če pa ne znam pisati!" je skozi zobe zasikal Marko.

"Vidiš, zaradi tega, ker ne znaš pisati in se nisi prijavil v analfabetški tečaj, nisi danes razglašen za udarnika."

Se isti dan se je Marko vpisal v analfabetški tečaj. Začel se je učiti pisati. Mlada učiteljica, s katero je Marko kaj kmalu postal dober prijatelj, mu je hitro poklicala v spomin vse črke, od A do Ž. Dolgo je že od tega, odkar je Marko trgal hlače na šolskih klopih. Prav za prav jih je le malo, toliko, da se je naučil pisati tako, da je hitro pozabil. Marko ni imel časa za šolo. Moral je pasti Gmajnarjeve krave. Pozimi pa ni imel čevljev. Sedel je doma za pečko in luščil koruzo, namesto da bi šel v šolo. V analfabetškem tečaju pa je znoval obujal v spomin to, kar mu

je pred osmimi leti zabijal v glavo plešast učitelj. Za to mu je šlo hitreje kot ostalim brigadirjem, ki so prvič v življenju zašli v skrivnosti abecede.

Tako je hodil Marko trikrat na teden v analfabetški tečaj. Večkrat se je po delu zatekel v bližnji gozd, sedel na hrastov štor in začel sestavljati črko za črko. Tudi za fizikulturo se je začel bolj zanimati. Prijavil se je za fizikulturno značko in dosegel že tri norme.

Prišla je druga brigadna konferenca. Borbe za zgraditev ceste. Večkrat se je po delu zatekel v bližnji gozd, sedel na hrastov štor in začel sestavljati črko za črko. Tudi za fizikulturo se je začel bolj zanimati. Prijavil se je za fizikulturno značko in dosegel že tri norme.

"Marko Rutar, Ivan Kumar ... Marko se ni mogel več zdržati, stisnil se je v kot, skril lice v dlani in se od veselja razjokal. Toda brigadirji so zagnali hrup: "Živeli udarniki! Živel

udarnik Marko, naš najboljši delavec! ..."

Dvignili so Marka in ostale udarnike na ramena in jih med petjem nosili med barakami. Marko je bil ta večer tako gaden od sreče, da ni mogel govoriti.

Delo v brigadi je šlo naprej. Dež je delo večkrat prekinil. Zato je bila težka borba za kubičke, za normo, za plan. Marko je bil v tej borbi vedno med prvimi. Črta na brigadnem grafikonu se je nad njegovim imenom z vsakim dnem dvigala višje. Na tretji brigadni konferenci je bila brigada razglašena za udarno. Zopet so bili razglašeni novi udarniki, med njimi zopet Marko.

Tako sta pretekla dva meseca borbe za zgraditev ceste. Brigada je bila dvakrat udarna, Marko trikratni udarnik. Prišel je čas povratka. Mnogo je slišal Marko na brigadnih in četnih sestankih, o zadrugištvu, o naši petletki, o socializmu in industriji. To zadnje ga je naj-

bolj zanimalo. Že od nekdaj je gojil željo, da bi postal mehanik. Toda kako? Sedaj pa so v brigadi sprasovali, kdo se hoče izučiti in postati kvalificiran delavec, strokovnjak. Marko ni dolgo pomišljal. Med prvimi se je prijavil.

Marko je prišel v Zagreb v veliko tovarno "Rade Končar". Veliko mesto, velike stavbe, široke ceste, polne kamionov in tramvajev. Vse to je bilo za Marka nov svet. Ko si je prvi dan ogledal v tovarni velike svetle stroje in zvedel, da bo pri teh strojih delal tudi on, je bil Marko srečen kot še nikdar v življenju. Zvečer je sedel v lepi sobi, v kateri je bila prava postelja, s čistimi rjuhami in novo odejo, zrcalo, umivalnik. To je bil sedaj njegov novi dom. Marko je potegnil iz žepa papir in svinčnik, oslinil konico in začel pisati svoje prvo pismo materi:

"Mama! Naučil sem se pisati, postal sem trikratni udarnik, to pomeni, da sem bil dober v bri-

gadi. Živel sem dobro, postal sem nov človek. Nič več nisem oni Marko z bajte. Sedaj bom delal v Zagrebu v veliki tovarni. Postal bom mehanik. Ko se bom izučil, Te vzamem k sebi. Povej Anzetu in Lojzetu, naj ne bosta več hlapca. Za menoj naj prideta. Tudi tukaj mi gre zelo dobro. Kmalu bom prišel domov na dopust. Tedaj ti bom tudi Gmajnarju, da ne bom nikdar več njegov hlapec. — prinesel svojo prvo plačo. Povej Tvoj Marko."

NEMSKI NACIONALISTI ZAHTEVAJO OZEMLJE

BONN, 22. sept. — Skrajna desničarska (nacistična) stranka zapadne Nemčije je danes sprožila zahtevo, da se Nemčiji vrne področja na vzhodu, ki so po končani vojni prišla pod Poljsko.

Predstavniki stranke dr. Franz Richter je v parlamentu izjavil, da Nemčija brez teh področij ne more živeti.

"Mi ga zovemo 'banka hrane'-- in jaz sem nova predsednica!"

"Naš električni 'freezer' jedil je v resnici čudovitost! Ne samo zato, ker je tako pripraven in prihrani toliko časa, pač pa tudi ker prihrani nam toliko denarja.

"Da me prepriča o ekonomiji Električnega 'freezerja' za jedila, je moj soprog vodil seznam vseh jedil, ki sem jih vzela iz 'freezerja.' Hrano je kupoval v večjih količinah in mi jo prodajal po tekočih tržnih cenah.

"Kmalu sem spoznala koliko denarja on 'napravi' ... in koliko denarja si jaz lahko prihranim. Tako sem izvolila sama sebe za novo predsednico naše 'hranilnice jedil'—za stalno!"

Da, tudi vam se bo izplačalo imeti Električni 'freezer' za jedila. Vi si prihranite na jedilih in denarju s kupovanjem v večjih količinah. Vi si prihranite na času za kupovanje. Vi si prihranite na transportaciji na in iz trga, in vi si prihranite čas v kuhinji.

Nabavite si moderen Električni 'freezer' jedil—veselite se boljše hrane po nižjih ceni. Dobi se 'freezer' za jedila prave velikosti za potrebe sleherne družine.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE
IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

Tune in "TEN O'CLOCK TUNES" All Hit Tunes, All Top Stars—15 Shows a Week—Mornings at 10 WGAR and WICA—Evenings at 10 WHK

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

MISKO KRANJEC
OS ŽIVLJENJA
ROMAN

ZEMLJA SE
PREBUJA

(Nadajevanje)

Oče je zamahnil z roko. "Naj le pišejo, imajo čas. Sem rado veden, kdo bo to zemljo delil? Kaj misliš, da grofje kar tako pustijo zemljo, da bi si jo delili?"

pripoveduje njegov smrkavec, ta, ki ga on ni nikdar cenil; ki ga je v srcu sicer rad imel, pa mu tega ni smel pokazati, ker je bil velik fakir. O, Marko bi se bil rad pogovarjal o zemlji. Ko bi mu bil kdo drugi prinesel to novico, bi bil Marko ves v ognju. Da bi bilo to na priliko razglašeno po vasi, izobnabno.

Res, zadnje čase so mnogo govorili o zemlji in bilo je že go-tovo, da jo bodo delili. Nihče več ni dvomil, da je ne bi delili. Revež, kakršen je bil Marko Magdič, se lahko neprestano bo-

ji, da si ni kdo vsega tega izmis-lil in tako potegnil revežev za nos. Če bi kdo drugi prišel s tak-šno novico, bi Marko vpletal z njim celove. Kajpa, kmalski bi delal, ampak tudi med delom se človek lahko pogovarja.

Vendar pa se je zdelo, da za-radi tega ne bo tako strog s si-nom.

"Mislim sem si," je začel spet fant, "ako zemljo delijo, je do-bro, da sem doma. Bogve, kako lahko napravijo, in meni nič ne pripade. Če sem pa tu, me mora-jo upoštevati."

"Tako, glej ga no, kaj bi tudi ti rad imel zemljo?"

"No, da. Zakaj pa bi je tudi jaz ne smel dobiti? To je: za en-krat jo dobite vi, ker jo dobijo gospodarji, vendar jo dobite tu-di zame."

"Izvrstno," je dejal Marko in postal nekoliko nejevoljen. "Se

nismo dobili zemlje, pa bi si že delili."

"Delili, zakaj pa? Saj vendar ne škodi, če sem poleg." Tako se je Magdič vedno rad govoril. Če drugače ni mogel, je zvečer pripovedoval otrokom o njej, kako bodo delili, in jim že zdaj določal, kaj bo kateri delal. Ta-ko je bilo vse razdeljeno.

Ko se je torej zdaj spomnil, da preveč govori s fantom, je takoj sklenil, da bo rajši molčal pa naj reče fant, kar hoče. Vtak-nil je pipo v usta in poslej mol-čal. Zvit je, si je dejal Marko; pozna me, kakšen sem in je mis-lil: Tako bom starega pretental.

O zemlji mu bom pravil pa bo pozabil, da sem se vrnil. Sedel bo k mizi in bo še dalje govoril o zemlji, zvečer bo šel spat in bo spet govoril o zemlji, drug dan pa bo domač in ga niti ne bom smel vprašati, česa išče pri hiši. Ne boš! Nič se ne boj, še odgo-vor mi boš dal: Zakaj si naj-prej tisto napravil, da sem jaz dobil zausnico, zakaj si se zdaj potepal po svetu dve leti in se vrnil, namesto, da bi tam ostal, in sploh za vse.

"A kaj zdaj prav za prav misliš?" je vprašal čez čas oče.

"Tu vendar ne moreš ostati?"

"Saj sem rekel, da do pomladi ostanem. Potlej spet odidem. Zdaj je težko za delo."

"A od česa boš živel? Saj ven-dar vidiš, da skrbim težko še za-te, ki so otroci. Do tvoje smrti vendar ne bom garal zate, kaj?"

bo že moja skrb, da se bom pre-pojal. To je menda rekel, da bi potolažil očeta, zakaj vsako-mur bi lahko bilo jasno, da se tu na vasi ne more preživljati. Kje pa bo tu dobil dela za vso zimo? Kdo pa potrebuje težaka po-zi-mi? Za kakšen dan že, ali stalno —ne. Zato je oče rekel:

"Saj vem, kako se boš preživ-ljal: pri naši skledi." In ker fant ni nič odgovoril in tudi mati ni rekla besedice, temveč prepusti-la to zadevo očetu, je bila stvar prav za prav rešena. To je: o tem zdaj ni hotel nihče več go-ovoriti, temveč je Marko zase mislil in se potihem jezil.

Dan kasneje je bil Matija pri hiši, kakor da se sploh ni nikdar ločil od tod. Tudi kruha si ni ta-koj služil, ker si ga ni imel kje, temveč je jedel, kar so jedli dru-gi.

Govorice o delitvi zemlje niso

več potihnile, temveč so posta-jale iz dneva v dan glasnejše. Slišalo so se že določnejše reči. Pripravljala se je nekaka komi-sija iz mesta. A tudi iz vasi se je pripravljala nekak odbor. Ta odbor je bil, naravno, sestav-ljen iz bogatih ljudi. Kako naj bi reveži prišli v odbor, pa če-prav gre za delitev zemlje? V odboru je bil Bedrnjak, bogatin, ki je imel šestnajst oralov, po-tekla besedice, temveč prepusti-la to zadevo očetu, je bila stvar prav za prav rešena. To je: o tem zdaj ni hotel nihče več go-ovoriti, temveč je Marko zase mislil in se potihem jezil.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

ČETRТА KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Opomogel in oženil, pravi-
jo, da si se? Kaj pa si silo de-
laš? Izpij do dna!

— Ne bom. Opravek imam
pri tebi.

— Nikar no! Nikar se ne nor-
čuj! Zda o opravek sploh ne
govorim ne. Zda pijem s prija-
telji. Če imaš kak opravek, pri-
di jutri.

Miška se je dvignil izza mize,
se mirno nasmehnil in rekel:

— Saj je drobnarija, pa je le
nujo. Dajva, pojdiva za tre-
nutek ven.

Kirill si je gladil skrbno za-
vihnjene črne mustače, nekaj
časa molčal, potem pa vstal.

— Kaj, ko bi kar tu povedal?
Kaj pa bi družbo kvarili?

— Ne, rajši stopiva ven, — je
zadržano, a vztrajno poprosil
Miška.

— Tak pojdi no z njim, kaj
pa mešetarita? — je rekel Miš-
ku neznani širokopleči kozak.

Kirill je nerad odšel v kuhin-
jo. Ženi, ki se je vrtela pred
pečjo, je zašepetal:

— Pojdi venkaj, Katerina! —
In sedel je na klop in suho vpra-
šal: — Za kaj gre?

— Koliko dni si doma?

— Zakaj?

— Koliko časa, sprašujem, si
že doma?

— Četrty dan, menda.

— Si v revolucionarnem od-
boru že bil?

— Ne še.

— Pa v Veške misliš iti, v
vojaški odbor?

— Zakaj pa to premlevaš? Če
si prišel po opravek, potem go-
vori o stvari.

— Saj govorim o stvari.

— Potlej se poberi k vragu!
Kakšna živina pa si med navad-
nimi zemljani, da bi ti moral
odgovoriti?

— Predsednik revolucionar-
nega odbora. Pokaži potrdilo iz
edinice.

— Pogle-e-ej si ga no! — je
zategnil Kirill in se z ostrimi,
stresnjenimi očmi zazrl Mihailu
v zenice. — Ka-a-am te pa ne-
se!

— Nikamor drugam. Daj po-
trdilo!

— Bom precej prišel v sovjet
in prinesel.

— Pri tej priči daj!

— Nekam sem ga založil.

— Poišči.

— Ne, zdaj ne bom iskal.

Pojdi domov, Mihail, umakni
se zdrihi.

— Midva bova imela kaj krat-
ko zdravo . . . — Miška je se-
gel z roko v desni žep. — Oble-
ci se!

— Nikar, Mihail! Rajši se ne
obreguj obme . . .

— Pojdiva, ti pravim!

— Kam?

— V revolucionarni odbor.

— Nič se mi ne da. — Kirill

je prebledel, a je govoril z ro-
gajočim posmehom.

Miška se je zavijtel proti levi,
potegnil iz žepa samokres in na-
pel petelina.

— Greš ali ne? — je tiho
vprašal.

Kirill je molče stopil k izbi, a
Miša mu je zastavil pot in z oč-
mi pokazal na vežna vrata.

— Fantje! — je z narejeno
neprisiljenostjo zavpil Kirill —

Skoraj aretirali so me! Popijte
žganje brez mene do konca!

Vrata iz izbe so se na stečaj
odprla. Ahvatkin je že stopil
čez prag, ko pa je zagledal vase

namerjeni samokres, se je na-
glo umaknil za podboj.

— Pojdi, — je velel Miška
Kirillu.

Ta je široko zakoračil proti
vratom, lenobno prijel za klju-
ko in bliskoma, z enim skokom
premeril vežo, divje zaloputnil

z vežnimi vrati in skočil izpred
praga. Medtem ko se je sključil

in tekel čez dvorišče proti sa-
dovnjaku, je Miška dvakrat
ustrelil za njim in zgrešil. Na-

slonil je cev samokresa na laket
upognjene levice, se široko raz-
koračil in skrbno meril. Po tre-

tjem strelu se je Kirill nekako
spotaknil, a se vzvračal in lah-
kotno skočil čez plot. Miška je

stekel izpred vrat. Za njim je iz
hiše tresnil suh in odsekan strel
iz puške. Pred njim je v pobe-

ljeni steni klonice krogla zadela
ilovko, odletela in posula na tla
sive kamnite drobce.

Kirill je tekel lahko in na-
glo. Njegova sklonjena postava
je švigala med zelenimi kroš-

njami jablan. Miška je preskočil
plot, padel, leže ustrelil še dva-
krat za bežečim in se obrnil z

obrazom proti hiši. Zunanja vr-
ta so bila široko odprta. Na
pragu je stala Kirillova mati,

prislajala roko k očem kakor za
ščitek in gledala v sadovnjak.

— Moral bi ga bil brez pregovar-
janja pri priči ustreliti! — je

topo pomislil Miška. Še nekaj
minut je ležal pod ograjo, ogle-
doval hišo in si z nekim umir-

jenim, samogibnim praskanjem
čistil s kolen blato, ki se ga je
prijelo, potem pa je vstal, težko

zlezal čez plot, povesil cev sa-
mokresa in krenil proti hiši.

5

Obenem s Kirillom Gromo-
vom sta se skrila Ahvatkin in
tisti neznani kozak, ki ga je bil

videl Koševoj, ko je prišel h
Gromovljim. Ponoči sta še dva

kozaka izginila iz vasi. Iz Ve-
šenske je prispel v Tatarski

majhen oddelek donske čete.
Nekaj kozakov so zaprli in šti-
ri, ki so prišli iz edinic brez li-
stin, poslali v Vešensko v ka-
zensko stotnijo.

Koševoj je po cele dni prese-
del v revolucionarnem odboru,
ob mraku prihajal domov, pri-
slanjal k postelji nabito puško,
samokres vtikal pod vzglavje in
hodil spat oblečen. Tretji dan
po dogodku s Kirillom je rekel
Dunjaški:

— Dajva, spiva v veži.

— Počemu neki? — je ostr-
mela Dunjaška.

— Skozi okno utegne kdo
ustreliti. Postelja je pri oknu.

Dunjaška je molče prestavila
posteljo v vežo in zvečer vpra-
šala:

— Kaj bova res takole po
zajčje spala? In ko zima pride,

ali bova še zmeraj taborila v
veži?

— Do zime je daleč, a ta čas
ne kaže drugače.

— Doklej pa bo trajal "ta
čas"?

— Dokler Kirjuška ne prime-
jo.

— Kaj misliš, da ti bo butico
nastavljaj!

— Nekdaj jo bo že nastavil,
— je prepričano odvrnil Miška.

Toda njegovi računi se niso
uresničili: Kirill Gromov, ki se

je skrival s svojimi prijatelji
vred nekje za Donom, je zve-
del, da se bliža Mahno, in prese-

lil se je na desno plat Dona in
jo mahnil v trg Krasnokutsko,
kjer naj bi bili po govoricah,

prednji oddelki Mahnovih tol-
p. Ponoči se je pomudil v vasi, na
cesti mimo grede srečal Proho-

ra Zikova in mu naročil, naj po-
ve Koševoju, češ, da se mu
Gromov globoko klanja in ga

prosi, naj pride kaj v vas. Pro-
hor je zjutraj povedal Mišku o
srečanju in o pogovoru s Kiril-

lom.

— Kar, naj se kar oglašaj.

Enkrat je ušel, drugič pa se ne
bo izmuznil. Naučil me je, kako

je treba s takimi ljudmi ravna-
ti, in hvala za to, — je rekel
Miška, ko je zvedel za zgodbo.

Mahno se je resnično pojavil
v območju gorenjedonskega

okrožja. Pri vasi Konjkovu je v
kratki bitki razbil pehotni ba-
taljon, ki so mu ga poslali na-

sproti iz Vešenske, toda ni za-
vil proti okrožnemu središču,
ampak je krenil proti postaji

Millerovo, severneje od nje pre-
sekal železniško progo in odšel
v smeri proti Starobelsku. Naj-

delavnejši belogardistični koka-
ki so se mu pridružili, večina
pa jih je ostala doma in čaka-

la.

Koševoj je živel ves čas na
oprezu in pazljivo spremljal vse,
kar se je godilo na vasi. Toda

življenje v Tatarskem ni bilo
kaj prida prijetno. Kozaki so
vneto preklinjali sovjetsko ob-

last za vse pomanjkanje, ki so
ga morali doživljati. V majceni
štacurici pred kratkim osnova-

ne EPO ni bilo skoraj ničesar.
Milo, sladkor, sol, petrolej, vži-
galice, tobak, kolomaz — vseh

teh nužno potrebnih stvari ni
bilo naprodaj, na praznih poli-
cah pa so klavno ležale le sa-

mo drage asmolovske cigarete in
nekaj železnine, za katero cele
mesece ni bilo nobenega kupca.

Namesta smrdljiva so pono-
či žgali v posodicah raztopljeni
maslo in mast. Tobak je nado-

mestila doma pridelana mahor-
ka-samosevka. Na vso moč so
uporabljali, ker ni bilo žvep-

lenk, kremenja in jeklene presil-
nike, ki so jih kovači v naglici
napravili. Vnetilo so kuhali v

prevrelici iz pepela sončnic, da
bi se hitreje zagorevalo, vendar
so zavoljo nevarnosti težko na-

pravljali ogenj. Dostikrat je
Miška, ko se je zvečer vračal
iz revolucionarnega odbora, opa-

zoval, kako so se kadilci zbrali
kje na cesti v kolobar, družno
kresali s kremenom iskre, se

polglasno krepko pridružali in
prigovarjali: "Oblast sovjetska,
daj ognja!" Končno je komu is-

kra padla na suhi podnet, se
razgorela in vsi hkrati so pihali
v tlečo lučko; ko pa so zakadili,

so molče počenili in si pripove-
dovali novice. Tudi papirčkov za
kajo ni bilo. Iz cerkvene lope so

raznesli vse matične knjige, ko
pa so te pokurili, je šlo po hi-
šah za cigarete vse od starih

otroških abecednikov pa noter
do starčevskih svetih bukev.

Prohor Zikov je dokaj pogo-
sto zahajal v staro Melehovljo
hišo, prosjačil Mihaila za papir
za kajo in žalostno pravil:

— Moja ženska je imela po-
krov na skrini s starimi časo-
pisi — potrgal sem jih in poka-
dil, novi zakon smo imeli, take
svete bukvice — pa sem ga tu-
di pokadil, stari zakon sem po-
kadil. Premalo teh zakonov so

napisali sveti služabniki . . .
Babnica je imela spominsko
knjižico, vsa zlahta je bila v

njej, živa in mrtva, popisana —
pa sem jo tudi pokadil. Kaj pa,
ali naj zda zeljnate liste ka-

dim ali, recimo, naj lapuh su-
šim za papirčke? Nak, Mihail,
reci, kar hočeš, ampak daj mi

novice. Brez kaj nestrpim. Ko-
likokrat sem na nemškem boji-
šču svoj delež kruha za osmin-

ko tobaka zamenjal.

Življenje v Tatarskem je bilo
neveselo to jesen . . . Skripala so
pri kolcah in vozovih nenamaza-

na kolesa, sušila in lomila se je
meseca ni bilo nobenega kupca.

Namesta smrdljiva so pono-
či žgali v posodicah raztopljeni
maslo in mast. Tobak je nado-

mestila doma pridelana mahor-
ka-samosevka. Na vso moč so
uporabljali, ker ni bilo žvep-

lenk, kremenja in jeklene presil-
nike, ki so jih kovači v naglici
napravili. Vnetilo so kuhali v

prevrelici iz pepela sončnic, da
bi se hitreje zagorevalo, vendar
so zavoljo nevarnosti težko na-

pravljali ogenj. Dostikrat je
Miška, ko se je zvečer vračal
iz revolucionarnega odbora, opa-

zoval, kako so se kadilci zbrali
kje na cesti v kolobar, družno
kresali s kremenom iskre, se

polglasno krepko pridružali in
prigovarjali: "Oblast sovjetska,
daj ognja!" Končno je komu is-

kra padla na suhi podnet, se
razgorela in vsi hkrati so pihali
v tlečo lučko; ko pa so zakadili,

so molče počenili in si pripove-
dovali novice. Tudi papirčkov za
kajo ni bilo. Iz cerkvene lope so

raznesli vse matične knjige, ko
pa so te pokurili, je šlo po hi-
šah za cigarete vse od starih

brez masti usnjena vprega in
obutal, najhuj pa je bilo brez
soli. Za pet funtov soli so v Ve-

šenski Tatarčani dajali spitane
koštrune, se vračali domov in
kleli ljudsko oblast in razdeja-

nje. Ta prekleta sol je prizadela
Mihailu veliko preglavic . . .
Nekoč so v sovjet prišli starci.

Spodobno so pozdravili predse-
dnika, sneli čapke in se posedli
po klopetih.

— Soli nimamo, gospod pred-
sednik, — je rekel eden izmed
njih.

— Zda ni več gospodov, —
je popravil Miška.

— Oprosti, prosim, to je še
zmeraj stara navada . . . Brez
gospodov boimo že shajali, brez

soli pa ne gre.

HIŠA NAPRODAJ

6 sob, 4 spodaj, 2 zgoraj; ena
soba in kopalnica spodaj.

Vpraša se na

18710 Kildeer Ave.

osma hiša od La Salle gledališča

IV 7326

FORNEZI

Nove forneze na premog, olje,
plin, gorko vodo ali paro vzpostavi-
mo. Resetting stane \$15; čiščenje

\$5. Premenimo stare forneze na
oli ali plin.

CHESTER HEATING CO.

Govorimo slovensko

1193 Addison Rd., UT 1-0396

Kuhinjska peč naprodaj

Monogram izdelka ter v zelo
dobrem stanju.

Cena zmerna.

Pokličite

EX 6718

— Kaj bi torej radi, stareši
ne?

(Dalje prihodnjič)

1940 BUICK SEDAN

4 VRATA, SE PRODA.
V zelo dobrem stanju.
Radio in grelec. Samo \$550.

Pokličite

EN 7988

PREŠA ZA GROZDJE

Proda se preša za eno tono
grozdja z vso pripravo. V najbolj-
šem stanju. Po zmerni cen.

Pokličite

IV 2773

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM

INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh

vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players

Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral

Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENdicott 3113

Volilci in volilke 32. Varde!

Ako vam je pri srcu dobro, progresivno zastopstvo,

VOLITE ZA COUNCILMANA 32. VARDE

JOHN ROŽANCE

JE SPOŠTOVAN, ZMOŽEN IN ZANESLJIV

Nepristranske primarne volitve 4. oktobra 1949

DAROVALI PRIJATELJI JOHN ROŽANCA

VOLILCI IN VOLILKE 32. VARDE!

Ako vam je pri srcu dobro, progresivno zastopstvo,

VOLITE ZA COUNCILMANA 32. VARDE

JOHN ROŽANCE

JE SPOŠTOVAN, ZMOŽEN IN ZANESLJIV

Nepristranske primarne volitve 4. oktobra 1949

DAROVALI PRIJATELJI JOHN ROŽANCA

Taka KUHA!

Taka VREDNOTA!

z mojo
NOVO plinsko pečjo

"Seveda, jaz mislim, da bi še lahko
shajala z mojo staro plinsko pečjo . . . ampak
nisem mogla prezreti izredne ugodnosti novih peči."

Tu je izborna plinska peč, ki s kuho na-
pravi veselje . . . enostavno izvrši VSO
kuho—zgoraj . . . v pečici . . . v pra-
žilniku.

Na tisoče različnih toplot vam pri-
hrani na kurjavi s odpravo pred-gretja
in tudi ohladilnega časa. Vi dobite
tako polno gorkoto čim odprete plin
zmanjšano gorkoto čim ga privije-
te nazaj.

Dobili boste obe hitreje na novih
plinskih grelcih, ki se ne zablokirajo,
se jih lahko očisti in trajajo celo dobo
peči.

Veseliti se boste nove plinske pečice,

ki